

Vergaderjaar 2020–2021

35 704

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2021 (Incidentele suppletoire begroting inzake Herstel Toeslagen)

B

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN¹

Vastgesteld 17 februari 2021

Het wetsvoorstel heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Inleiding

De leden van de fractie van **D66** hebben enkele vragen over het wetsvoorstel, waar de leden van de fractie van **GroenLinks** en de **fractie-Nanninga** zich bij aansluiten. Leden van de fractie van de **SP** sluiten zich aan bij de vragen over (over)compensatie en gegevensuitwisseling.

De leden van de **SP**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel maar hebben daarover nog enkele vragen, met name over het artikel 2a en de daarin opgenomen verwijzing naar een in te stellen moratorium na amendering door de Tweede Kamer².

De leden van de fractie van **50PLUS** hebben enkele vragen naar aanleiding van dit wetsvoorstel. De leden van de **fractie-Nanninga** en de **SP**-fractie sluiten zich hierbij aan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie, mede namens de leden van de fractie van GroenLinks, de fractie-Nanninga en deels namens de leden van de fractie van de SP

De leden van de fracties van **D66**, **GroenLinks** en **fractie-Nanninga** merken op dat de incidentele suppletoire begroting wordt aangevuld met

¹ Samenstelling:

Essers (CDA), Koffeman (PvdD), Backer (D66), Ester (CU), Faber-van de Klashorst (PVV), Van Apeldoorn (SP), Sent (PvdA), Van Strien (PVV), Jorritsma-Lebbink (VVD), N.J.J. van Kesteren (CDA) (*voorzitter*), Schalk (SGP), Van Rooijen (50PLUS), Adriaansens (VVD), Van Ballekom (VVD), Crone (PvdA), Frentrop (FVD) Geerdink (VVD), Karimi (GL) (*ondervoorzitter*), Van der Linden (Fractie-Nanninga), Otten (Fractie-Otten), Rietkerk (CDA), Rosenmöller (GL), Vendrik (GL), Van der Voort (D66), Raven (OSF).

² Kamerstukken II, 2020–2021, 35 704, 4.

een amendering van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen. Er is geen beoordeling van de Raad van State aan de behandeling voorafgegaan. Deze leden vragen van de Staatssecretaris en van de Minister van rechtsbescherming een uiteenzetting waaruit blijkt dat deze constructie juridisch houdbaar en rechtmatig is.

De voorgestelde compensatie bedraagt € 30.000 voor alle ouders die zich hebben aangemeld. Kan de regering uiteenzetten waar dit bedrag uit is opgebouwd of waarom er voor dit bedrag is gekozen. Hebben de leden van de fracties van **D66, GroenLinks, fractie-Nanninga** en **SP** het wetsvoorstel goed begrepen als zij daaruit opmaken dat ouders die een klein bedrag terugontvingen meer overcompensatie krijgen dan ouders met een grotere teruggave? Dus dat ouders die € 1.000 terugontvingen hiermee € 29.000 overcompensatie krijgen en ouders die € 29.000 terugontvingen hiermee € 1.000 overcompensatie krijgen? Op welke gronden vindt de Staatssecretaris dit te rechtvaardigen, mede gezien de veronderstelling dat ouders met recht op een grotere teruggave wellicht ook een zwaardere last hebben gedragen.

Lid 4 en lid 6 van het voorgestelde Artikel 49i inzake het moratorium meldt een uitwisseling van gegevens tussen de Belastingdienst/toeslagen en schuldeisende partijen. Het valt de leden van de fracties van D66, GroenLinks, fractie-Nanninga en SP op dat de gedupeerde ouders over wie gegevens worden uitgewisseld hierbij niet betrokken worden. Is de regering van zins om deze ouders te betrekken bij de gegevensuitwisseling? Op welke manier worden de ouders die het betreft hierover om toestemming gevraagd en worden zij geïnformeerd over de uitwisseling van hun persoonlijke gegevens? Kunnen de gegevens daarnaast nog voor andere doeleinden gebruikt worden?

Het amendement geeft voor ongeveer een jaar duidelijkheid voor de gecompenseerde ouders, in afwachting van een definitieve regeling. Betekent dit dat in dat jaar de motie Wilders gaat worden uitgevoerd of voorziet de regering een andere regeling en hoe ziet die regeling er dan uit, zo vragen de leden van de fracties van **D66** en **GroenLinks en fractie-Nanninga**? Indien in het komende jaar geen passende regeling is ontworpen en geïmplementeerd, is de € 30.000 dan opeisbaar door private en publieke schuldeisers? Kan de regering een uiteenzetting geven van de wettelijke mogelijkheden om private schuldeisers geen aanspraak op deze € 30.000 te laten maken?

Met betrekking tot de uitvoerbaarheid vragen de genoemde leden zich af wat de procedure is als een schuldeiser zich meldt bij de ouders zonder dat deze schuldeiser op de hoogte is van het feit dat deze ouders onder de onderhavige regeling vallen. Door wie en op welke manier wordt de schuldeiser geïnformeerd over de situatie? Worden de ouders voldoende beschermd met name tegen de private schuldeisers? Is het voor de ouders een nieuwe beproeving om zich te weren tegen deze schuldeisers?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

Er is in de Tweede Kamer een en ander gewisseld over het amendement (Lodders en Van Weyenberg)³ – nu onderdeel van de wet – met betrekking tot de juridische houdbaarheid ervan. Echter zijn de leden van de SP-fractie hier nog niet helemaal van overtuigd, c.q. is de onderbouwing hen nog niet helemaal helder. De voornoemde leden van de SP-fractie zijn bekend met het juridisch advies van de Minister voor Rechtsbescherming

³ Kamerstukken II, 2020–2021, 35 704, 4.

(brief van 11 februari 2021)⁴, dat specifiek betrekking heeft op overeenstemming met artikel 1 van het Eerste Protocol ERVM. De leden van de SP-fractie vragen zich echter af of naar het oordeel van de regering dit het enige denkbare juridische obstakel zou kunnen zijn. Is de regering er zeker van dat dit tijdelijke beslagverbod (deze «pauzeknop») bijvoorbeeld niet strijdig is met de Faillissementswet? Hoe zeker is de regering er in het algemeen van dat dit moratorium stand zal houden voor de rechter? Houdt de regering er ook rekening mee dat het niet stand houdt? Mocht dit laatste gebeuren, is er dan een plan B, een scenario om te voorkomen dat private schulden alsnog bij ouders worden ingevorderd? Geldt dan dat terstond de private schulden van de slachtoffers in kwestie door de staat worden overgenomen?

De leden van de SP-fractie hebben ook zorgen of wat nu voorligt nu echt de rust en ruimte creëert die ook voor de ouders nodig is. De voornoemde leden hebben begrepen dat het moratorium is bedoeld om ruimte te scheppen voor een «totaaloplossing» voor alle ouders, maar vragen of de regering kan garanderen dat het moratorium van een jaar voldoende zal zijn om deze oplossing te bereiken en alles goed te regelen. Wat als die oplossing niet binnen een jaar bereikt wordt? Klopt het dat het de Belastingdienst is die binnen de tijd van het moratorium met de ouders aan een «oplossing» zal werken ten aanzien van hun private schulden? Heeft de regering voldoende vertrouwen in de uitvoering hiervan, en zo ja, kan zij dit onderbouwen? Kan de regering bevestigen dat het nooit de bedoeling kan zijn dat de oplossing inhoudt dat een ouder toch een deel van de eerder opgelopen schulden zelf zal moeten voldoen en zo minder zal overhouden van de toegezegde 30.000 euro? Kan de regering met andere woorden garanderen dat alle gedupeerde ouders de toegezegde 30.000 euro kunnen behouden, en daarmee met een schone lei kunnen beginnen, dit ook in overeenstemming met de aangenomen motie Wilders (35 510)?

Voorts vragen de leden van de SP-fractie of de regering ook nagedacht heeft over alternatieven voor hetgeen het nu aangenomen amendement beoogt. Is het amendement naar het oordeel van de regering de beste manier om dit te regelen? Heeft de regering ook overwogen een dergelijke regeling zelf in het wetsvoorstel op te nemen, eventueel per nota van wijziging? Zo nee, waarom niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de 50PLUS-fractie, mede namens de leden van fractie-Nanninga en de SP-fractie

Wat is de verhouding tussen de voorgestelde forfaitaire regeling en vijf bestaande herstelregelingen, te weten de artikelen 49, 49b en 49c van de wet AWIR en voorts de herzieningsmogelijkheid in het kader van herstel kinderopvangtoeslag, bedoeld in de onderdelen 2.1 en 3.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen en het Besluit Compensatieregeling CAF11 en vergelijkbare(CAF-) zaken (hierna herstelregelingen)? In het Besluit forfaitair bedrag en verruiming compensatieregeling⁵ is het volgende opgenomen: *«Ouders die bij de Belastingdienst/Toeslagen een verzoek hebben ingediend of nog gaan indienen voor compensatie of tegemoetkoming op grond van (een van) de hiervoor genoemde herstelregelingen komen in aanmerking voor een forfaitair bedrag aan compensatie of tegemoetkoming als zij in enig jaar voldoen aan de in de betreffende herstelregeling genoemde voorwaarden.»* [...] *«Om ouders als bedoeld in onderdeel 2.1 sneller recht te doen voor het door hen ondervonden leed, keur ik vooruitlopend op wetgeving goed dat de*

⁴ Ten tijde van het uitbrengen van verslag nog niet als kamerstuk gepubliceerd.

⁵ Kamerstukken II, 2020–2021, 35 510, 4 bijlage.

Belastingdienst/Toeslagen een forfaitair bedrag van € 30.000 euro kan uitkeren aan ouders die in één of meerdere jaren in aanmerking komen voor compensatie of tegemoetkoming op grond van (een van) de herstelregelingen».

De leden van de fracties van 50PLUS en SP vragen een uitvoerige uitleg en toelichting op de verhouding tussen de vijf herstelregelingen en de forfaitaire compensatie. Duidelijkheid is van belang voor de rechthebbers op compensatie volgens die vijf regelingen. Kan worden verzekerd dat voor deze toeslagenslachtoffers geen nieuwe onduidelijkheden ontstaan in hun rechtspositie en in de rechtsgang? Kan worden toegezegd dat eenduidige communicatie zal plaatsvinden naar betrokkenen over de te volgen procedures in deze situatie met een forfaitaire compensatie naast de vijf herstelregelingen? Het mag geen nieuwe doolhof worden. Is de regering bereid om juridisch advies te vragen aan hoogleraren?

Goed te betogen valt volgens de leden van de fractie van **50PLUS** dat hier eveneens het EU Handvest van de grondrechten van toepassing is. Artikel 17 beschermt het eigendom. Inmiddels is uit de rechtspraak duidelijk dat dit artikel horizontale werking kan hebben, d.w.z. ingeroepen kan worden tussen burgers onderling. In dit – en vele andere – opzichten verschilt dit dus van het EVRM. Deelt de regering de opvatting dat het EU Handvest tot andere bescherming leidt dan het EVRM? Zo ja, moet dat dan niet in de analyse betrokken worden bij dit voorstel?

De leden van de commissie zien met belangstelling uit naar de nota naar aanleiding van het verslag. Onder voorbehoud van tijdige ontvangst van de nota naar aanleiding van het verslag, te weten uiterlijk **vrijdag 19 februari 2021, voor 18.00 uur** acht de commissie het wetsvoorstel gereed voor plenaire behandeling op (22 of) 23 februari 2021.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
N.J.J. van Kesteren

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Van Dooren